

ESBJERG LÆRERFORENING

DLF - KREDS 100

**ESBJERG LÆRERFORENING
GENERALFORSAMLING**

kreds 100

2024

Formandens mundtlige beretning

2023 blev rent vejrmæssigt noget af et rekordår, hvor vi ifølge DR oplevede både den varmeste og vådeste januar, den mest solrige juni måned, den mest regnfulde juli, den varmeste september, to storme, to stormfloder og sammenlagt det vådeste år målt siden 1874, hvor man begyndte at måle den slags.

På den baggrund er det svært ikke at forstå de mange, primært unge, som bliver grebet af såkaldt klimaangst, og det er vel ikke helt utænkeligt, at dette også har indflydelse på en anden dansk rekord, nemlig gennemsnitsalderen for førstegangsfødende, som netop har rundet 30 år, samtidig med at det gennemsnitlige antal børn pr. dansk kvinde ligger helt nede på 1,5.

På samme måde oplever vi i Esbjerg Lærerforening også rekordagtige tal. Det handler primært om et faldende antal medlemmer samtidig med et stigende antal henvendelser og oprettede sager, og man kan også fristes til at blive ramt af en form for fagforeningsangst.

Med et faldende medlemstal skulle man jo tro, at antallet af opgaver tilsvarende ville falde, men vi ser desværre den modsatte tendens.

Inden den helt store katastrofestemning breder sig, så skylder jeg dog at sige, at rigtig mange af de sager, vi behandler, jo handler om lykkelige og glædelige livssituationer såsom barsel og pension.

Det er kompleks og skiftende lovgivning, vi har med at gøre, og jeg synes kun, vi har grund til at glæde os over, at så mange af vores medlemmer finder vores dygtige konsulents råd og vejledning værdifuld.

I forhold til medlemstallet, så er der fortsat brug for, at vi allesammen gør en indsats for at bakke op om fællesskabet og italesætte, at et medlemskab ikke kun handler om den enkeltes behov, men også om solidaritet og værdien af den danske model og hele partssamarbejdet på arbejdsmarkedet.

Der er desværre fortsat en tendens til, at flere vælger at stå udenfor fællesskabet, men selvom vi naturligvis skal tage den udvikling dybt alvorligt, så har vi fortsat en imponerende høj organisationsprocent, og det er derfor ikke den primære forklaring på et faldende medlemstal.

Den primære grund er derimod, at antallet af stillinger efter at være steget en smule, nu har taget et pænt nøk nedad igen, og her er både de trængte kommunale budgetter, et meget stort forbrug af ikke-uddannede vikarer og et faldende børnetal væsentlige faktorer.

Når medlemstallet og dermed indtægterne falder, og antallet af sager og deres kompleksitet stiger, så giver det næsten sig selv, at vi i kredsstyrelsen har været nødt til løbende at drøfte, hvilke tilpasninger vi kan lave, så I som medlemmer ikke oplever serviceforringelser trods faldende indtægter og stigende udgifter.

En mulighed, vi har drøftet, er at bruge færre ressourcer på frikøb til os valgte. Det kunne være ved at foreslå en vedtægtsændring, så vi går et kredsstyrelsesmedlem ned, eller ved at frikøbe de valgte i færre timer.

Det er en beslutning, som kræver grundige overvejelser i forhold til både opgavefordeling og bredden i repræsentationen, og da der, uanset hvordan valget falder ud, vil være forholdsvis mange nye medlemmer af kredsstyrelsen, har vi valgt, at det skal være den nye kredsstyrelses beslutning, om forslaget skal stilles på et senere tidspunkt.

En beslutning vi har taget, og som på sigt gerne skulle medføre færre udgifter for kredsen, er købet af huset i Exnersgade, som vi flyttede ind i kort tid efter generalforsamlingen sidste år.

Mange af jer har allerede været forbi enten for at få råd og vejledning eller til et af vores medlemsarrangementer, og jeg håber, at I er enige i, at det er et rigtig rart sted at komme.

De af jer, som ikke har været forbi endnu, håber jeg vil finde anledning til at gøre det til et af vores kommende arrangementer, men I er også altid velkomne til at kigge ind, hvis vejen tilfældigvis skulle svinge forbi.

En eventuel tilpasning af frikøb og udsigt til mindre udgifter til vores bolig gør det dog ikke alene.

Når lønningerne stiger for vores medlemmer, så stiger de selvfølgelig også for vores ansatte i foreningen, og som I vil kunne høre, når Hanne Lassen fremlægger budgettet, så foreslår vi derfor en mindre forhøjelse af kontingentet, svarende til den stigning, der allerede er sket på den del af kontingentet, der går til hovedforeningen.

Det er naturligvis ikke et forslag, vi er vilde med at stille, men vi håber på opbakning, så vi kan fortsætte foreningens arbejde med samme kraft og serviceniveau, som vi gør nu.

Foreningens formål er også at styrke fællesskabet, og derfor har vi i det forgangne år prioriteret forskellige medlemsarrangementer. Nogle har haft en klar faglig karakter og andre mere sociale.

Uanset om I har deltaget i OK kravopstillingsmøder, medlemsmødet om skolestrukturen, ølsmagning, foredrag eller noget helt andet, så skal I have tak for deltagelsen og de input, I er kommet med. Vi er som forening dybt afhængige af begge.

Erfaringerne fra Esbjerg Kommunes deltagelse i velfærdsforsøget har været kommunikeret vidt og bredt. Det er naturligvis sket fra Esbjerg Kommunes side, men vi har fra Esbjerg Lærerforenings side også forsøgt at udbrede både de gode og dårlige erfaringer ved bl.a. at holde møder med lokale og folketingspolitikere, udtalelser til diverse medier og et tæt samarbejde med repræsentanter fra Danmarks Lærerforenings ledelse og sekreta-

riat, som har viderebragt pointerne i samarbejdet med de øvrige parter omkring folkeskolen.

Selvom forsøgsperioden er forlænget med et år, og selvom den endelige evaluering ikke ligger klar, så er man allerede gået i gang med forhandlingerne om det, regeringen kalder et kvalitetsprogram for folkeskolen.

Når man ikke vil kalde det en reform, så hænger det nok sammen med, at det ord, folkeskolereform, har fået en voldsomt negativ klang efter, at konsekvenserne af den sidste af sin slags er blevet tydelige for alle.

Jo, man kan da godt få øje på enkelte ord i udspillet, som kunne se ud som om, man har skelet til erfaringerne fra velfærdsforsøget, men jeg er ærligt talt skuffet over, at det ikke er mere end det, og man kan få den mistanke, at forsøget har været mere af symbolpolitisk karakter, end et egentligt ønske om at undersøge, hvordan lovgivning og rammer skal skrues sammen, så vi kan lave god skole.

For eksempel har vi i Esbjerg Kommune set, hvordan frigjorte ressourcer fra en forkortet skoledag ikke alene blev brugt til at dække øget åbningstid i SFO'erne, men også var de første, der blev ramt, da sparekniven skulle svinges. Derfor er det naturligvis bekymrende, at der i regeringsudspillet ikke er nogen reel sikring af, at ressourcerne bliver i undervisningen, men efterlader os i en usmagelig kamp mellem undervisning og SFO.

På samme måde er det skuffende, at udspillet bud på øget frihed primært ligner et carte blanche til at sænke kvaliteten på såkaldte landsbyskoler, så de kan undgå den konstante trussel om lukning.

I udspillet er der afsat et pænt beløb til renovering og opdatering af faglokaler til de praktiske fag.

De af jer, der til dagligt bruger disse faglokaler, vil nok være enige i, at det er et kærkomment forslag, hvis vi skal leve op til ambitionen om at styrke praksisfagligheden. Desværre er det også stort set det eneste sted, hvor der tilføres ressourcer.

Utallige undersøgelser viser, at det står rigtig skidt til med elevernes basale faglige færdigheder, og den generelle trivsel blandt børn og unge vækker bekymring vidt og bredt, og der er derfor brug for massive investeringer i børn og unge.

I slutningen af april 2023 sendte Danmarks Lærerforenings kredse i de seks største byer, heriblandt Esbjerg Lærerforening, et nødråb til vores kommunale politikere med en opfordring til at sikre flere ressourcer til folkeskolerne i forbindelse med den forestående økonomiaftale.

Nødråbet fik en del omtale i lokale og landsdækkende medier, men - måske ikke så overraskende – medførte det ikke en økonomiaftale, som fritog for massive besparelser i rigtig mange kommuner, da de kommunale budgetaftaler skulle forhandles i efteråret.

Fanø Kommune slap foreløbigt med skindet på næsen efter en dramatisk periode, hvor de nye ejendomsbeskatningsregler så ud til at hive tæppet væk under den kommunale økonomi, men der er vist ingen tvivl om, at man også på Fanø kommer til at forholde sig til besparelser i fremtiden.

I Esbjerg Kommune er man presset på manglende skatteindtægter og et stigende udgiftspres på især voksen-handicap-området, og man havde på forhånd bedt de forskellige forvaltningsområder om at finde forslag til besparelser.

I samme periode stod flere skoler med et underskud fra regnskabsåret 2022 samt udsigten til en ny tildelingsmodel, hvilket naturligvis skabte en vis usikkerhed og forsigtighed i forbindelse med planlægningen af skoleåret 23/24. Mange af jer oplevede at få tillagt nye opgaver, at opgaver blev omfordelt, og at stillinger ikke blev genbesat, når kolleger fx gik på pension. På en enkelt af vores distriktsskoler vurderede man, at økonomien var så dårlig, at der ikke var arbejde til alle skolens lærere.

Det er en situation, der helt naturligt kan opstå på en skole, og heldigvis har man tidligere været god til at bruge den kommunale aftale om tryghed i ansættelsen og fundet arbejde til de berørte medarbejdere andet sted i skolevæsenet. Det viste sig dog, at man fra skolens ledelse og fra kommunens side ikke følte forpligtelsen til at fastholde medarbejdere ved at forflytte dem til en anden skole. Det blev derfor en uskøn og upersonlig proces, hvor resultatet desværre blev, at fire af vores kolleger fik en afskedigelse.

Esbjerg Lærerforening bistod naturligvis de berørte medarbejdere i processen, og vi fremlagde også en stribe forskellig data, der viste, at det var særdeles usandsynligt, at man ikke indenfor kort tid ville få brug for at ansætte lærere pga. den sædvanlige personaleomsætning. Derfor kom det ikke bag på os, at der inden for kort tid efter afskedigelserne blev slået ikke mindre end 31 lærerstillinger op i kommunen.

Det, der til gengæld kom bag på os - og på mange andre - var, at der hverken fra skolens ledelse eller fra kommunens side blev udvist den ordentlighed, det ville have været at tage de fire afskedigelser af bordet, da det viste sig, at der blev brug for at ansætte et så anseeligt antal lærere.

Desværre var der ikke grundlag for at forfølge sagen juridisk, og fra Esbjerg Kommunes side dækkede man sig ind bag at have fulgt de vedtagne personalepolitiske retningslinjer.

På bagkant af sådan et forløb, kan man godt blive lidt ramt på følelsen af retssikkerhed. Vi har jo et hav af forskellig lovgivning, MED-aftaler, retningslinjer osv., som skal sikre en ensartet og ordentlig behandling af medarbejdere, og heldigvis er det i langt de fleste tilfælde af uenigheder mellem ledere og medarbejdere sådan, at vi finder løsninger og når til enighed.

Ikke desto mindre, så oplever vi en stigende tendens til, at ledere reagerer med at indkalde til tjenstlige samtaler og påtænkte sanktioner ved selv me-

get små tjenstlige forseelser eller mere eller mindre banale henvendelser fra utilfredse forældre.

Når man ser på den type sager, så kan det ikke undre, at der både her lokalt og på nationalt niveau har været en del fokus på medlemmernes retssikkerhed.

Ca. en tredjedel af lærerne og børnehaveklasselederne svarer i en landsdækkende undersøgelse, at de har modtaget klager fra forældre, og nogenlunde det samme antal har oplevet at have været udsat for fysisk vold i form af enten slag, spark, riv, spyt eller ting, der bliver kastet imod dem.

Man kan nogle gange godt få tanken, at folkeskolen er et retsløst parallelsamfund, hvor vold bliver betragtet som et arbejdsvilkår, og hvor man kan blive anklaget og ”dømt” for de mest uhyrlige ting uden en egentlig rettergang.

En tanke, som blev understreget, da formanden for Skolelederforeningen sidste år udtalte til Folkeskolen, at man som skoleleder nogle gange hellere fyrer en lærer for at undgå forældrenes brok. Som han også udtrykker det, bliver det ofte folkedomstolen, der driver den type sager.

For nyligt har vi set, hvordan selv samme folkedomstol, understøttet af diverse medier og debatten på de sociale medier, har været med til at få en række ulykkelige sager om vold og overgreb mellem elever helt op på den nationale politiske dagsorden.

Når navngivne skoler eller enkelte elever bliver gjort til genstand for den offentlige debat, så er der jo mange af jer, der har oplevet på egen krop, hvad det gør ved stoltheden og moralen for både medarbejdere, elever og forældre.

Selvom det som udgangspunkt er positivt, at folkeskolen bliver debatteret, så er det sjældent, at omtale af den karakter gør noget godt for en skole, og reaktionen fra lokale og nationale politikere er desværre også sjældent at tage hånd om de grundlæggende årsager. I stedet bliver der talt om ny lovgivning, skrappe regler, klageinstanser, sanktioner, dokumentation og strammere styring.

Når elever udøver vold og overgreb mod hinanden eller imod deres lærere, så har de ikke brug for endnu en klageinstans, men derimod tydelige voksne med tid og ro til omsorg og nærvær.

Det handler om ressourcer, og det handler om ordentlige rammer for arbejdet med inklusion - og hvor ville jeg dog, for vores børns skyld, ønske, at der snart var nogle politikere, der fik øjnene op for det.

Med de manglende ressourcer in mente burde vi nok glæde os over den stigende interesse fra forskellige organisationer og fonde, der skyder penge i de lokale folkeskoler. Senest har vi her i kredsen set, hvordan festivalen, Fanø Vesterland, har doneret 200.000 kr. til et trivselsprojekt på Fanø skole, og i Esbjerg Kommune så vi i december, hvordan Claus Sørensen-

fonden uddelte skole-julehjælp i form af ikke mindre end 10 millioner kr. til forskellige konkrete ting på kommunens skoler.

Man skal være lidt af et skarn, hvis man ikke takker ja til den slags gaver, og på samme måde er det da dejligt, når klassernes forældreråd sælger lod-sedler eller holder auktion for at få penge i klassekassen, så der bliver råd til legeredskaber, spil eller måske endda en tur ud af huset. Og det er da også fantastisk, at elevrøddernes skolefest får forældrenes penge op af lommerne, så der kan blive råd til fodboldmål og basketboldkurve i skolegården, men undskyld, er vi ikke på vej ud på noget af et skråplan?

Jeg synes, vi skal være stolte af at leve i et land, hvor vi solidarisk betaler ind til fælleskassen, og til gengæld kan sende vores børn gratis i en folkeskole af høj kvalitet, uanset om man er høj eller lav.

Jeg synes også, vi skal være stolte af vores demokratiske tradition og -sammenlignet med andre lande – relativt flade strukturer, hvor ledelse indenfor det offentlige foregår i samarbejde med medarbejderne med udgangspunkt i faglighed frem for kold økonomi, brandingstrategier og udefrakommende særinteresser. Derfor mener jeg også, at vi som forening og som profession skal forsøge at tage kampen imod denne her udvikling - også selvom det kan virke som en kamp, der på forhånd er tabt.

En af de kampe, jeg er stolte af, at vi har taget, selvom den i perioder har virket næsten umulig at vinde, er kampen for en decentral skolestruktur i Esbjerg Kommune.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i kredsstyrelsen, igennem de sidste mange år, har brugt enhver lejlighed til at fortælle de ansvarlige politikere, hvad oprettelsen af distriktsskolerne har haft af negative konsekvenser for vores skolevæsen. Det er ikke et budskab, der har været taget særligt godt imod de første mange år, men da vi i løbet af de sidste par år fornemmede et skifte, har vi intensiveret vores samarbejde med de politikere, som har vist vilje til at erkende, at storskoledriften har spillet fallit.

Det resulterede, som I allerede er bekendt med, i første omgang i et konkret forslag fra Socialdemokraterne, og sidenhen i et forslag fra direktionen i forbindelse med efterårets budgetforhandlinger.

Den helt korte historie er, at de konkrete forslag om lukning af en række skoler og fysisk sammenlægning af andre skoler samtidigt med en decentralisering af skolernes ledelse blev taget af bordet i første omgang.

I stedet besluttede man at lave en todelt øvelse, hvor den fornyeligt vedtagne ledelsesstruktur træder i kraft fra 1. august 2024, og hvor der skal findes en årlig besparelse på 5 millioner kr. ved en ændring af selve skolestrukturen fra 1. august 2025.

Selvom jeg, som sagt, betragter dele af beslutningen som en sejr, så er vi i kredsstyrelsen smerteligt bevidste om, at der for mange af vores medlemmer på skolerne i Esbjerg Kommune stadig er en del at kæmpe for og også imod.

Det drejer sig dels om jer, der er ansat på Vittenbergskolen, Præstegårdsskolen eller i et af de segregerede tilbud, som kommer til at høre ledelsesmæssigt under de to skoler, med alt hvad det medfører af store og små udfordringer.

Det drejer sig også om jer, som sikkert føler jer særligt udsatte og bekymrede for jeres skoles fremtid med udsigten til, at der skal findes yderligere besparelser på strukturen fra 2025.

Der er jo ingen, der kan spå om fremtiden, og jeg skal ikke male fanden på væggen på vegne af navngivne skoler, men det er vel næppe utænkeligt, at vi kommer til at se forslag, som ligner dem, vi så i efterårets sparekataloger.

Uanset hvor I er ansat, så kan I regne med, at vi fra Esbjerg Lærerefornings side vil gøre, hvad vi kan for at påvirke forvaltningen og politikerne, så de træffer deres beslutninger på så oplyst et grundlag som muligt.

Overenskomstforhandlingerne for perioden 2024 – 2026 blev på bagkant af trepartsaftalen, hvor udvalgte grupper af offentligt ansatte fik et betragteligt lønløft.

Ikke overraskende var vores områder ikke blandt dem, som man fra regeringens side havde udtænkt sig til lønløftet. Derfor blev opgaven for vores forhandlere ret hurtigt at undgå, at vi som gruppe blev omfattet af de modkrav, arbejdsgiverne stillede.

Blandt andet var der et ønske om, at vi fremover skulle bruge det såkaldte sammenkædningsprincip ved urafstemninger om overenskomstresultater.

Sammenkædning betyder, at alle organisationerne stemmer i en gruppe om de samlede forlig. Det betyder unægtelig, at de største gruppers stemmer vil komme til at definere, om en overenskomst bliver stemt igennem eller ej.

Det endte dog med, at det kun er her i 2024, at afstemningen bliver sammenkædet, og selvom man kan synes, at det er én gang for meget, så er det trods alt bedre end en permanent ordning.

Når nu afstemningen er sammenkædet, så vil jeg ikke bebrejde nogen for at tænke, at deres stemme er totalt ligegyldig for et afstemningsresultat. Ikke desto mindre vil jeg gerne opfordre alle til at bruge deres stemme, så vores forhandlere, om ikke andet, kan få et praj om medlemmernes opbakning til aftalernes indhold.

På det kommunale område, som vedrører langt størstedelen af vores medlemmer, indeholder forliget bl.a. en række lønforbedringer, en ny praktik-aftale samt en tiltrædelse til den kommunale kompetencefond. Særligt kompetencefonden har været genstand for en del debat i forbindelse med kravopstillingsprocessen. Det er bredt kendt, at adgangen til efter-/videreuddannelse og kompetenceudvikling er yderst begrænset for lærere og børnehaveklasseledere, og der er bred enighed om, at dette har stor betydning for den enkeltes arbejdsglæde og for professionens udvikling.

Der, hvor uenigheden opstår, er i holdningen til, om vi skal bruge overenskomstmidler til at løse denne udfordring eller ej.

Beretningen her skal ikke bruges til at agitere for hverken et ja eller et nej, men jeg vil gerne endnu en gang opfordre jer til at sætte jer ind i aftalens indhold, tage stilling og bruge jeres stemme.

(Statens område – indsættes når der lander et forlig)

2024 er året, hvor Danmarks Lærerforening, som en af landets allerførste landsdækkende fagforeninger, kan fejre 150-års jubilæum.

Som forening har vi opnået rigtig mange resultater, vi kan være stolte af, og dem ser jeg frem til, at vi skal fejre på forskellig vis i løbet af året.

Fejringen skal naturligvis ikke kun være en hyldest af de resultater, vi står på skuldrene af, men også en reminder til os selv og hinanden om, at der fortsat er meget at kæmpe for, og jeg håber sådan, I vil være med.

Uanset om I udfører jeres daglige arbejde i Esbjerg eller Fanø Kommune, og uanset om I er lærere, børnehaveklasseledere, vejledere, konsulenter eller ledige, så skal I have en stor tak for interessen og opbakningen i det forløbne år og naturligvis også for jeres deltagelse ved denne generalforsamling.

En særlig tak skal lyde til fraktion 4, i daglig tale kaldt seniorklubben, for det gode samarbejde og for jeres opbakning og engagement i foreningsfællesskabet.

Til sidst vil jeg også benytte lejligheden til at sige en stor tak til både de ansatte på kontoret og til kredsstyrelsen. Det arbejde, I udfører, er uundværligt både for vores medlemmer og for mig personligt.

Hermed overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens behandling.

Maja Gundermann Østergaard

